

Ornamenta

GLASILO

„Slovenskega osrednjega čebelarskega društva za Kranjsko, Koroško in Primorsko“
s sedežem v Ljubljani ter „Slov. čebelarskega društva za Spodnje Štajersko“.

Urejuje FRANČIŠEK ROJINA.

Izhaja 10. dan vsakega mesca in se pošilja udom zastonj.

Leto XIII.

V Ljubljani, mesca oktobra 1910.

Štev. 10.

Naznanilo.

Čebelarji! Za vseh 29 tisoč čebelarjev, ki smo v avstrijski zvezi, je dovolilo c. kr. finančno ministrstvo samo 300 centov brezdavčnega sladkorja. Po razmerju pride na naše društvo 18 centov, in še to s pogoji, kateri niso sprejemljivi. Vso stvar bo pojasnil v prihodnji številki gospod predsednik, ki se je udeležil zborovanja »Zveze avstr. čebelarjev« v Gradcu. Za jesensko dopitanje bo treba torej takoj poseči zopet po navadnem sladkorju ali po kristalnem. Slednjega imata v zalogi trgovca Fran Babič, Dolenjska cesta in Ivan Jelačin, Križevniški trg, oba v Ljubljani. Sedaj je cena kristalnemu sladkorju 85 h za 1 kg.

Odbor.

Čebelarjevo opravilo v oktobru.

Janko Vodopivec, Kamnje pri Gorici.

Našteta opravila za mesec september pripadala bodo v glavnem tudi mescu oktobru.

Vsled lepih solčnih dni in pa pričakovanja brezdavčnega sladkorja, odlagalo se je urejevanje čebel k zimskemu spanju.

Bliža se pa skrajni čas, da se čebele dovoljno založe s hrano čez zimo in pa da podano hrano prenesejo v svoje satovje, pa jo tam zadelajo z voščenimi pokrovc, kjer je potem zavarovana pred kvarjenjem in kristalizovanjem.

Ako bodo ob času krmljenja lepi topli dnevi, zgotove čebele vse potrebno v malo dneh. Nastopi pa mrzlo, trajno deževno vreme, potem gre čebelam težavno, in velika večina sladkorja ostane nepokrita. V takem slučaju bi ne kazalo krmiti po 6 do 10 kg raztopljenega sladkorja, temuč bi se raje prihranilo nekaj sladkorja, pa bi se polagalo čebelam spomladi, ko zopet oživi vse v panju, in čebele prično že donašati obnožino. Paziti bo pa takrat treba, če nastopi naslednje jutro po pitanju ostro in dan vetren, da se popolnoma zabrani čebelam prvi dan izlet, da se jih preveč ne izgubi.

Kar se tiče sladkorne raztopline, je pomniti, da pride čebelam prav, ako jim polagamo v spomladnem času bolj zredčeno, 1 l vode na 1 kg sladkorja, da jim ni treba letati totiko po vode. Sedaj pa, ko je prva naša želja, da raztoplino čebele zadelajo, moramo raztopiti bolj na gosto; približno $\frac{1}{2}$ litra vode na 1 kg sladkorja. V času, ko se krmi in ko imajo čebele zadelati položeni jim sladkor, je prav, da so na toplem, zavetnem prostoru, kjer jim gre urnejše izpod rok. Prav bi prišla kaka topla odeja. Zlasti je koristno odeti o hladnih nočeh, dokler ne zgotove in zadelajo v večini ves pokrmljeni sladkor. V splošnem ne škoduje čebelam topla odeja v prvi polovici oktobra, to je, dokler še zletavajo čebele po cvetju; a proti koncu oktobra je prav in dobro, da se čebelam ne napravlja umetna toplota, ampak naj jih pripravi zunanji in notranji hlad na zimsko vegetalno življenje.

Čebele imajo proti koncu oktobra le malo kaj iskati v prosti naravi, razun se čistiti in prinesti kaj zadelavine; radi tega je gledati, da se panjem zabrani solčni žarek skozi letalnico. To se pa vrši z raznovrstnim obsenčenjem, bodisi s kamenom, lesenim ploščekom, ali opečnato skrlico. Paziti je pa vendar, da je letalno žrelo prosto, da čebele lahko prihajajo v panj in iz panjů.

Čebelarjevo opravilo se za to leto bliža koncu. Naperi, upi in nade se za nekoliko potisnejo v ozadje. Čebelar pospravi razne prazne panji in jih položi snažne in očedene v zimsko shrambo. Praznega satovja imel bo letos nekaj več kakor navadno. To je treba shraniti za prihodnjo pomlad. Razno čebelarsko orodje treba postaviti na stalno mesto, da ima v slučaju potrebe o zimskih dneh koj pri rokah. Počediti in pomesti ima sploh vse, spred in okrog uljnjaka. Pozabiti ne sme vzreti se na streho, ali morda ne pušča na kakem mestu, kar bi mu znalo vzročiti izdatne škode do pomladi.

Še en ozir počrez na panji, pa je že zadnji dan oktobra tu.

Čebela v zakonu.

Zdolšek.

(Dalje.).

II. Čebelna narava.

Ako se najprej dotaknem vprašanja, ali je čebela domača ali divja žival, se mi bo brez dvoma marsikateri čebelar nasmejal, da je to vprašanje pač čisto nepotrebno, saj je vendar čebela domača žival; ker pa tudi zakon razločuje, četudi ne naravnost, domače in divje roje, hočem tudi jaz o tej točki izpregovoriti par besedi.

Čebelarstvo sega daleč v stari vek, saj se vendar cedi obljubljeni dežela mleka in medu. Stari narodi so razločevali domače in divje čebele, razločka pa niso iskali v njih naravi, ampak pravzaprav po prostoru, kjer so se nahajale. Navidezno so sicer trdili o divjih, da so malo manjše, a veliko bolj hude in imajo več medu, domačim pa so pripisovali ravno nasprotno lastnosti. Že na prvi pogled pa se vidi, da so znaki domačih čebel le posledica; manjše so se zdele divje čebele zaradi tega, ker jim človek nikoli ni prišel tako blizu, kakor domačim, deloma ker so bile previsoko v drevesu, deloma ker so preveč pikale; morebiti pa so bile tudi res manjše, če ima trditev, da postajajo celice vsled tam puščenih srajčic vedno manjše, in da to vpliva tudi na razvoj čebelnega telesca, kaj záse. In satovje takih „divjih čebel“ je moralo postati končno tako staro, da so bile čebele prisiljene ga zgrizti. Hude so bile divje čebele, ker so človeka le redkokdaj videle in so smatrale za nevarnost, če se je približeval; medu pa so imele zaradi tega več, ker je njih zaloga bila vedno večja, in ni bilo nobenega, ki bi bil vsako čebelo pomolzel, ko je prišla s paše domov.

V pojasnilo moram omeniti, da razločujejo zakoni divje, ukrotene, krotke in podivjane živali. K prvim se prištevajo tiste, ki se brez izjeme posameznega bitja nahajajo v naravni prostosti, in če so že tudi ujete, vendar izkušajo zopet v prvotni položaj nazaj (n. pr. volk). H krotkim (domačim) one, ki se vse brez izjeme držijo človeka, in če zaidejo, se vendar zopet vrnejo. Ukrotene živali naj bi bile taiste, ki so sicer v splošnem divje, pa se posamezne vendar privadijo človeka, podivjane pa končno one, ki so bile enkrat krotke (domače) pa so zopet prišle v naravno prostost. Vprašanje torej, h kateri teh štirih vrst se naj prišteva naša čebela, bi moralo po navedenih znakih ostati nerešeno, kvečjemu bi jih morali, ako bi hoteli biti odkritosrčni, vzeti k divjim živalim; to bi bilo pa nevarno za živce mnogih čebelarjev, katerim bi se s tem gotovo hudo zamerili. S tem vprašanjem ukvarjali so se že stari grški in rimski pisatelji in ga niso mogli rešiti; do zdaj se to še tudi ni nikomur posrečilo in se najbrž tudi ne bo.

Dejstvo je in ostane, da so bile vse živali prvotno izključno divje, da si je pa človek nekatere sčasoma podvrgel svoji koristi. Ako boš s svojimi čebelami lepo ravnal, bodo krotke, če pa ne, postanejo divje, v ostalem bi pa le lahko razločevali domače in gozdne čebele. (Dalje prih.)

=====

Čebelarska razstava v Budimpešti.

Poroča A. Lapajne.

Živimo v dobi vednega poduka. Srečen posameznik, srečen stan, srečen narod, ki se vedno uči, zakaj temu sledi napredek, blagostanje. Najintenzivnejšo obliko poduka tvorijo razne razstave, ki jih dandanes prirejajo, da se na njih učimo. Razstave nam kažejo višek napredka, ki se je dosegel v ti ali oni panogi, stroki, obrti itd. Iz tega razloga se razstave mnogobrojno obiskujejo, in ogromne svote se žrtvujejo, da iste dobro uspevajo.

Kakor so razstave za vsako panogo največjega pomena, tako so tudi za čebelarstvo. Letošnja čebelarstva razstava v Budimpešti, ki se je priredila od 19.—24. avgusta, je to posebno pokazala. Razstava, ki jo podpira tako vneta kmetijska država, kakor je Ogrska, razstava, ki se priredi v glavnem mestu Ogrske v Budimpešti, kjer imajo na razpolago gmotna sredstva, omikanost, delavne moči, najbolj primerne prostore, kjer se vse koncentruje, taka razstava mora nuditi vse v najvišji meri, kot se dá doseči v ti panogi. In to je nudila ta razstava.

Ker je bila ista za vsakega čebelarja in prijatelja čebelarstva tako važna, zato jo je tudi obiskalo na tisoče obiskovalcev, in ker ima tudi za naše kranjsko, ali prav rečeno slovensko čebelarstvo važen pomen, zato jo v naslednjih vrstah opišem v tem smislu.

Čebelarstva razstava v Budimpešti se je priredila v najbolj prikladnem delu tega mesta: Stadtwaldchen, v prostorih drsalnega društva, ki ima na razpolago enonadstropno hišo, okoli katere se razširja obsežen, senčnat park.

Prvo nadstropje je bilo namenjeno za razstavo čebelnih izdelkov, medu in voska ter čebelarstvih orodij, v parku ob ribniku pri hiši pa so bile razstavljene žive čebele in najrazličnejši sistemi in oblike panjev.

Razstava čebelnih izdelkov in čebelarstvih orodij je bila razvrščena v treh dvorinah prvega nadstropja ter je obsegala v prav okusni prireditvi:

1. Med, shranjen v najrazličnejših posodah. Ko sem tu občudoval to okusno opremo, sem pač živo čutil potrebo, da bi mnogo naših čebelarjev posetilo to razstavo, ker tu bi se bili prepričali, koliko zamore pridobiti ta čebelni pridelek, če se prodá v pravi obliki. Kakšen razloček med našim pridelkom in tem. Če bi pa naš med tako okusno pripravili, koliko višjo ceno bi dobil, koliko boljši bi bil, in koliko več bi se ga prodalo!

2. Še bolj je očarala razstava voska in voščenenih izdelkov. Vsakovrstni predmeti so bili narejeni tako nežno, fino in natančno, da se je iz njih zrcalila vsa skrb in izvežbanost.

Prav dobro so bili razvrščeni razni močnati in medični jedilni izdelki, ki so se dobivali tudi v nakup; istotako razni likerji.

Kar pa meni ni ugajalo, je bilo to, da se razni likerji niso prodajali po primernih cenah, in da se niso tam dobivali v pokušnjo proti odškodnini. Istotako se ni dobilo medice naprodaj.

Trgovski značaj te razstave je bil v tem premalo razvit.

3. Jako obsežno je bil zastopan oddelek za čebelarstvo orodje in razne sisteme panjev.

Tu se je videlo panji najrazličnejše konstrukcije, od priprostega slamnatega do najbolj kompliciranih dzierzovanih panjev. Vendar povsod se je izmed vseh odlikoval po svoji priprostosti krajnar kajpak (kranjski panj). Če mi je dosedaj prijala ta oblika, s tem dnevom, ko sem videl, s čimur se drugi čebelarji ukvarjajo in za katere stvari morajo žrtvovati drag denar, pa nimajo takih uspehov kakor mi, se mi je kranjski panj in ž njim združeno priprsto čebelarjenje toliko bolj priljubilo.

4. Tudi gledé razstavljenih živih čebel mi je naša pasma najbolj ugajala.

Le žal, da se z našo pasmo tuji čebelarji dičijo in ž njo radi kupčujejo.

5. Zelo podučen je bil oddelek: čebelarska literatura in učila. Zlasti za učitelje čebelarstva se je tu mnogo videlo za nazorni poduk, ki naj zlasti služi pri anatomiji čebel.

Število razstavljalcev je bilo 277, med njimi so bile zastopane 3 kranjske tvrdke: M. Ambrožič iz Mojstrane, Anton in Janez Strgar iz Bitenj; od njih razstavljeni predmeti so mi prav ugajali.

Ker je mnogo razstavljalcev v več oddelkih razstavilo, zato je bilo razstavljenih predmetov prav obilo.

Daril je bilo mnogo in sicer: 11 častnih daril, 88 kolajn, denarnih in vrednostnih daril nad 100, med njimi obilo dragocenih. Zato je pa bilo tudi tekmovanje zelo živahno.

V madžarsko-nemškem jeziku spisani obširni katalog te je seznanjal o vseh predmetih in o delovanju čebelarske razstave sploh. Ta razstava se je namreč priredila povodom 55. potovalnega shoda, ki ga imajo že toliko let nemški, avstrijski in ogrski čebelarji in ki ga prirejajo vsako leto po enkrat. Za letos je bila določena Budimpešta.

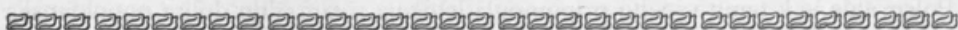
Pri tem letnem zborovanju se vršijo vsakikrat tudi čebelarska predavanja. Letošnja, ki sem se jih udeležil, niso bila prav srečno izbrana.

Ogri so vse storili, da bi nudili udeležencem mnogo in vsakovrstne zabave; na programu so bili izleti v bližno in daljšo okolico mesta, v ogrsko čebelarsko šolo v Göddöllö. Tudi so dné 21. avgusta udeležnike — nad 800 — imenitno pogostili, kajti vsak udeležnik je plačal samo 2 K za kosilo, dočim je to veljalo 7 K. Pri tem obedu se je prijateljsko napivalo in pelo po madžarsko in nemško. Sploh je nudila čebelarska razstava v Budimpešti najboljšo priliko, da so se seznanili čebelarji raznih kronovin in držav.

Zabolelo me je v srce, ko sem pomislil, da bi tudi v naši domovini lahko priredili tako čebelarsko razstavo, ki bi se sicer gledé zunanjega sijaja ne mogla meriti s to razstavo, ki jo je radočarno podprla cela ogrska državna polovica, zato pa ne bi bila nič manj podučna za naše čebelarje in za prijatelje čebelarstva ter bi mogočno dvignila to kmetijsko panogo — ko ne bi manjkalo za to vnetih in požrtvovalnih mož, ki bi se postavili na čelo taki akciji ter bi z vplivom in delom pomagali do srečnega uspeha.

Upajmo pa, da se i tu na bolje obrne in te vrstice naj zasnujejo to misel*) — v korist našemu čebelarstvu.

*) Želja glavnega odbora je bila napraviti čebelarsko razstavo že pred tremi leti, ob desetletnici obstoja čebelarskega društva, ter je sanjal že o tem, kako prikladno bi bilo za to ljubljansko dirkališče s poleg stoječimi društvenimi prostori, ali takrat je imelo društvo še premalo rezervnega fonda, kakor ga ima še tudi danes premalo za tako prireditve. V prvi vrsti nam je treba pouka, da bodo imeli čebelarji kaj dobrega in prida razstaviti ob dvajsetletnici, ker je upanje, da se bo mogla takrat vprizoriti razstava, morebiti celo vse-slovanska čebelarska razstava. (Vidi današnji članek „Vseslovanska čebelarska zveza“, § 3!) Za zdaj pa koristni slehernemu čebelarju, ki se briga za napredek, največ proučevanje Žnideršičevega čebelarstva, ali obisk štajerske čebelarske razstave, ki jo namerava prihodnje leto prirediti štajersko čebelarsko društvo. Op. uredn.

Naše opazovalnice.

Poročevalec Jos. Verbič.

Mesečni pregled: avgust 1910.

Kraj	Učinek tehtanega panjů									Temperatura			Izletnih dnevov	Dnevov					
	Donos			Upad			Najvišji donos	Dne	Prebitek	najvišja	najnižja	Srednja mesečna		z dežjem	s snegom	s solncem			z vetrom
	Mesečna tretjina															Dnevov			
	1	2	3	1	2	3	0	1/2	celi										
Ilirska Bistrica	30	90	340	30	60	50	70	25	350	28	9	19	31	9	—	2	12	17	15
Bitnje pri Boh. Bistrici	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kranj	75	165	930	20	—	160	205	24	990	29	8	19	26	8	—	2	14	15	10
Ljubevč pri Idriji	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Metlika	60	110	570	—	40	10	110	30	690	30	13	20 ^o	31	12	—	1	25	5	31
Nabrežina	—	15	105	40	30	—	20	29	50	39	16	27	31	8	—	1	1	29	15
Podgorje pri Kamniku	25	220	1025	40	30	—	180	26 + 30	1200	32	9	20 ^o	31	9	—	3	10	18	20
Struge pri Dobropoljah	30	1100	790	145	20	460	310	21	1295	28	8	17 ^o	31	11	—	12	6	13	17
Sv. Duh na Ostrem vrhu	20	60	310	30	30	110	70	30	320	27	11	18 ^o	31	10	—	4	19	18	—

Števila v kolonah „Učinek tehtanega panjů“ in „Prebitek“ izražajo *dkg*.

Ilirska Bistrica. Letos je bila pri nas, kjer nimamo ajde, jesenska paša tako dobra, da je tehtani panj pridobil v avgustu 3 *kg* 20 *dkg*. Prebitek je nastopil šele sredi mesca z onim dnem, ko smo odpeljali večji del panjev v ajdo in jih je ostalo doma le okrog petdeset. Jednak slučaj sem opazoval tudi lansko leto. Iz tega sklepam, da je pri nas jesenske paše le za malo število panjev. — V Divači in v Vremskem Britofu, kjer stoje čebele v ajdi, ne kaže posebno dobro, vendar si morejo nabrati za zimsko potrebo. Ajda je sicer v bujnem cvetju, medi pa ne, ker ni nič ajdovega medu v panjih.

Žnideršič.

Kranj. Ves mesec je bilo vreme za medenje ugodno. Soparno je bilo večkrat tako, da smo se bali obilnih padavin, ali vendar razen par dni dež ni kvaril paše. Kar nam je vzel junij, povrnil nam je avgust bogato tako, da smo lahko zadovoljni. Vsa živahnejša ljudstva so dobro založena za zimo. Nekateri panji so tako hitro zalivali satje, da so si delali prostor s tem, da so metali zalego iz stanic.

Konjedic.

Podgorje pri Kamniku. Konec dober, vse dobro. Ajda nam je že ta mesec ves trud in stroške povrnila. Tehtnica je kazala 12 *kg* prebitka. Poleg ajde je k temu vspehu pripomogla letošnja izvanredno dobra popoldanska

paša na resju. — Ker je ajda koncem mesca še v lepem cvetju, nadejamo se, da bo tudi v septembru še nekoliko donosa. — Opazoval sem doma in pri drugih čebelnjakih, da so se dan za dnevom klale domače čebele med seboj, dasiravno je bilo obilo paše. Kaj je bilo temu vzrok? Sallath.

Struge pri Dobropoljah. Ker je bilo letos po končanem rojenju v naši mali dolinici čez 400 panjev čebel in ne bi najboljši panji dobili toliko, da bi jim zadostovalo za zimo, smo odpeljali trije čebelarji okoli 250 panjev v ajdovo pašo nižje na Dolenjsko. Jaz sem pustil doma 20 panjev, ki so ob letošnji izvanredni paši precej nabrali. Imenitni so bili dnevi 19., 20. in 21. V teh dneh je pridobil tehtani panj 7-80 kg. Kako se 'bo obnesla ajdova paša v celoti, poročam prihodnji mesec. I. Meglen.

Po svetu.

Jos. Kosi, Celje.

Na univerzi v Lipskem na Saksonskem se bode vpeljalo v bodoče na poljedelskem oddelku tudi predavanje o čebelarstvu. Saksonski čebelarji so radi tega polni hvale proti vladi in pišejo med drugim: Hvala visoki vladi za to novo ureditev, ki pomenja za našo čebelarstvo nekaj lepega, velikega in gotovo velik korak naprej. In čebelarstvo zasluži to v polni meri z ozirom na njega veliko važnost, bodisi z ozirom na oploditev naših sadnih dreves in rastlin, ali na pridelke v medu in vosku, ali končno na njega neprecenljivi upliv v zadevi ljudske izobrazbe.

* * *

Naša čebela je torej res dobila tekmeča v podobi mravlje, ki so jo zasledili v Meksiki in jo imenujejo mirmecocistas mexicanus. Ta producira, kakor je izjavljeno v pariški akademiji znanosti, ravno tako okusen med, kakor čebela. Belgijski učenjak dr. Wesmail, ki je razpravljal pred akademijo o tej mravlji, pravi, da ta tvori posebni razred med mravljami. Gnezdo ima 60 do 80 cm pod zemljo. Je bolj svetla od ostalih mravelj, popolnoma drugačne telesne sestave in ima zadnji del telesa velik, v katerem se nareja sladki sok, med. Dr. Wesmail trdi, da bi se ta mravlja tudi v Evropi lahko vpeljala in udomačila radi produciranja medu.

* * *

V Dijonu na Francoskem zasačili so ladijo, ki je vtihotapila 90.000 kg ponarejenega medu. Proti štirim trgovcem se je vpeljala kazenska preiskava. Ujeli bi še več ladij z enakim blagom, ali tozadevni brzozjav iz Havra je prišel prepozno. Če je pa ta med bil iz Amerike ali iz Nemčije, se ne bere, ker tudi v Nemčiji imajo že štiri tovarne, ki ponarejajo med in ga prodajajo pod imenom „med“ z razliko od „čebelni med“.

* * *

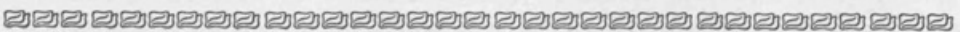
Francoski čeb. list „L' apicultur“ prinesel je v svoji predzadnji številki jako zanimivo predavanje Alin Callais'a: „Les trésors d' une goutte de miel“ (vrednost kapljice medu). Sledi v prevodu del tega predavanja o mineraličnih delih medu. Med vsebuje 0.125 odstotkov fosforne kisline, to je 125 miligramov na 100 gramov medu, v taki obliki, da jo človeški organizem naravnost brez ostankov v sebe sprejme. Ta fosforna kislina se nahaja kot neobhodno potrebni del v človeškem okostju in v najbolj plemenitem delu, to je v možganih.

Vsi z lepimi napisi in ocenami obdani fosforni preparati pomagali so do sedaj samo blagajni lekarnarjev, nikdar pa ne bolnikom; ravno tako malo, kakor pomaga gorčični obliž leseni nogi, če ga gor prilepimo, ker fosforna kislina se nahaja v teh preparatih v obliki, v kateri jo človeški organizem nikdar ne sprejme, ampak ravno toliko zopet izloči, kolikor smo jo použili. Nasprotno pa med radi njegovega rastlinskega izvirka vsebuje fosforno kislino v nedvomljivo prebavljivi in popolnoma za sprejem v človeški organizmu sposobni obliki. Z uživanjem medu si bodo duševno delavni ljudje in tisti, ki so se z delom presilili in na živcih oboleli, svojo zdravstveno stanje izboljšali. Med vsebuje na 100 gramov 224 miligramov apna, spojenega s fosforno kislino. Ve se, da je apno v kosteh največje važnosti, in da so kosti, katere imajo premalo apnene snovi, slabe in za vsako naporno delo nesposobne.

Najkoristnejše vseh kovinskih snovi medu pa je gotovo železo. Rastline in živali vsebujejo v globočini svojih celic neizmerno majhne množine železa, ki je k njihovem življenju ravno tako potrebno, kakor kisik, ki ga oddaja.

Brez železa postane drevo rumeno, človek bolehen. Prvemu se lahko pomaga, ker rastline prebavljajo pečine in kamenje, pri človeku je pa brezmejna pozornost potrebna, ker človeški organi so nežni in občutljivi, posebno pri slabokrvnih, in zahtevajo izbrano hrano. Naši predniki so pili rjavo vodo, to se pravi vodo, v katero so položili nekaj rjavih žebeljev, da bi stem manjkajoče železo v krvi nadomestili. Mi moderni ljudje se zdravimo z železnimi raztoplinami in kroglicami, pa žalibog večidel brez uspeha. Naše celice ne sprejmejo hrane, ki ni po njihovem okusu, ker je zanje prežilava. Kaj je torej storiti? Iskati moremo železo v obliki in sestavi, ki našim stanicam najbolj ugajajo, in ga telo več ne izloči. Ta sestava se najde v naravi, in lahko se ugame kje. Zmirom v medu. Rastlini tako koristno železo pride skoz njene posodice v nektar in potem po delovanju čebele v med. Železo se najde večidel kot fosfornokisla spojina v rastlinah, to se pravi, v jako raztopljeni obliki, prebavljivo in sposobno za sprejem v organizem. Isto je hrana našega železo potrebnega organizma in najboljši obnovitelj naših utrujenih moči.

Dober in fino okusni med vsebuje manjše množine železa, trpki ajdov pa veliko več.

X. odborova seja

dne 6. oktobra 1910.

Poroča tajnik Hinko Zirkelbach.

Gosp. predsednik poroča o zborovanju delegatov zveze čebelarških društev v Gradcu dne 1. oktobra. Med drugim naznani da dobi Kranjska samo 20 stotov brezdavčnega sladkorja. Odbor odkloni brezdavčni sladkor iz razlogov, ki se objavijo v prihodnji številki „Slov. Čebelarja“.

Ustanovi se opazovalna postaja v Rovah pri Kamniku, ki jo bo vodil gosp. Šmajdek Ivan, učitelj istotam.

Prečita in odobri se prošnja na deželni odbor za povzdigo čebelarstva.

Od Šmarjete na Dolenjskem. Z današnjo številko mine ravno tri leta, kar sem se bil prvič oglasil v „Čebelarju“, ko sem se poslavljaj od svojih ljubljenskih čebelic in od Vas, cenjeni čebelarji, ker sem moral čebelce zapustiti, cesarja služiti iti. Ves čas, kar sem služil kot vojak, mi je bilo najbolj dolgčas po teh svojih ljubljenkah. Pogosto sem obiskoval čebelarje ljubljanske okolice; največ sitnosti sem prizadjal s svojimi obiski tajniku gosp. Zirkelbachu in njegovi prijazni gospej. Posebno mi je dopadel njegov ulnjak, po katerega sistemu si ga mislim tudi jaz postaviti, samo da telefona pri meni ne bo, kot ga ima on, pač pa, če bi imel prijazno ženico, kot je njegova, da bi se telefonično pogovarjal žnjo, kadar bi imel opravka v ulnjaku, ona bi mi pa v kuhinji kosilo pripravljala. Čeravno vojak, sem bil vedno ud čebelarkega društva; čebelaril sem seveda brez čebel, in matice so se mi bolj dopadle starejše, kot jih je priporočal čebelarški list, ha ha, ker triletne so se mi zdele premlade. Sedaj ostane vse to na strani, ostane mi samo še ena, ki naj bo kraljica mojega srca, druge naj pa bodo čebelarke, mlajše, dve- do triletne. — Kaj naj vam drugega poročam, ko smo tako različni med seboj. Drugi čebelarstvo dokončujete, ali jaz ga šele pričenjam; no pa sčasom, mislim, se že zenačimo. Čebelarstva letina, kolikor mi je znano, je vobče letos ena najslabših, kar jih pomnim. Dodeli nam Bog in sv. Ambrož v prihodnje bolje; upajmo, saj od upa živimo.

Francišek Gregorčič, prej grenadir, sedaj muhapastir.

Kongres hrvatsko-srbskih čebelarjev se je vršil 5. julija v Djakovem. Iz naše slovenske domovine udeležil sem se ga kot predsednik štajerskega čebelarskega društva. Udeležili so se tega kongresa tudi Čehi iz kraljevine in Moravije, ki so se zvečer odpeljali na slovanski kongres v Sofijo. Prijavljenim udeležnikom je vodstvo državnih železnic dovolilo znižano vožnjo. Vspored je bil zanimiv in na račun izbranega kraja dobro obiskan. Našel si tukaj Hrvata od Varaždina, Zagreba, Karlovca, Rume, Osjeka itd. v lepi slogi z oddaljenimi in bližnjimi Srbi. Zanimivo za nas je bilo to, da je predsedoval kongresu srbski pravoslavni župnik, mož v talarju, z brkami, omikan in olikan, a govornik, kakor jih sploh najdemo mnogo onstran Sotle. Po poročilih tajnika in blagajnika je predaval profesor Živanovič iz Karlovca: „Kako ravnaš z ljudstvom, od katerega želiš tudi v slabih letinah imeti med?“, ravnatelj realne gimnazije v Vukovaru Kamenar o vosku in učitelj Stiglmayer o prodaji medu. Lepo smo slavili blagi dan sv. Cirila in Metoda; udeležili smo se slavnostne maše, ki jo je bral v veličastni stolnici pri oltarju teh svetnikov biskup dr. Krapac sam. Ob pol 12. uri sprejel nas je tudi v avdi-jenci, in kakor ga slavijo brati Hrvati, bo vreden naslednik velikemu Stross-mayerju.

Tomo Kurbus.

Vseslovanska čebelarska zveza.

(Po Praktický rádce včelařů).

Velikemu shodu Slovanov, ki je zboroval od 6. do 12. julija t. l. v prekrasni Sofiji na Bolgarskem, so se pridružili tudi čebelarji vseh slovanskih dežel. Prišli so sem ne le, da bi se spoznali kot rodni bratje iste matere Slavije, temveč tudi v ožjem čebelarskem gospodarstvu.

Slovanstvo ne potrebuje dandanes tujih učiteljev, ono ima dovolj lastnih izbornih strokovnjakov, dovolj lastne sile, da se povzdigne do najvišjega smotra.

Slovanskim čebelarjem je dosedaj vendar manjkalo medsebojnega poznavanja, pregleda storjenega dela kateregakoli izmed teh narodov na čebelarskem polju; temu ima odpomoči strokovno časnikarstvo, vseslovanske čebelarske razstave, čebelarska literatura, večkratni obiski in zleti v slovanske pokrajine v svrhu gojenja medsebojnih stikov in radi utrditve slovanske vzajemnosti. Da bi slovanski čebelarji vse to dosegli, so ustanovili vseslovansko čebelarsko zvezo.

Pravila te vseslovanske čebelarске zveze so :

§ 1.

Ime zveze. Vseslovanska čebelarска zveza.

§ 2.

Namen. Namen vseslovanske čebelarске zveze je, gojiti vzajemnost slovanskih čebelarских друштev in čebelarjev sploh, podpirati koristi in povzdigo umnega čebelarstva v slovanskih pokrajinah,

§ 3.

Zvezini shodi. Vseslovanska čebelarска zveza priredi vsako leto shod v kakem slovanskem mestu, katero si izvoli prejšni plenarni shod.

Vsak čebelar, ki se prijavi in kupi članski list, ima pravico udeleževati se vseh shodov, posvetovanj in razstave, ki se priredi na shodu.

§ 4.

Kraj shoda. Kraj prireditve shoda se vsakoletno menja. Kraj predlaga predsedstvo po posvetovanju s krajevnim odborom.

§ 5.

Jezik. Razpravlja se v vseh slovanskih jezikih, ki uživajo na shodu popolno ravnopravnost.

§ 6.

Predsedstvo in odbor. Predsedstvo sestoji :

- a) iz stalnega predsednika in 6 članov, kateri se volijo od plenarnega shoda za dobo treh let;
- b) iz I. in II. predsednika, katera se volita vsakoletno poleg stalnega predsednika in krajevnega odbora in ki predsedujeta shodu.

§ 7.

Razdelitev dela. Prvi ali drugi predsednik vodi navadno zborovanje in posvetovanje na shodih.

Pripravljalna dela, tikajoča se shoda in razstave, izvršuje krajevni odbor s stalnim predsednikom,

§ 8.

Častna in brezplačna mesta. Vsa ta mesta so častna in brezplačna, le gotovi izdatki se povrnejo iz društvene blagajne.

§ 9.

Dolžnosti. Predsedstvo ima sledeče dolžnosti :

- a) zastopa zvezo in njene interese;
- b) posreduje združenje čebelarских друштev v vseh slovanskih pokrajinah;
- c) določa vspeored in čas shoda;
- d) pregleduje račune, predložene od stalnega predsednika in predlaga njihov odobrenje;
- e) ustanavlja s prebitki in drugimi prispevki društveno blagajno;
- f) predlaga častne člane.

§ 10.

Dohodki. Dohodki vseslovanske zveze sestojе:

- a) iz dela prejemkov na članskih listih; od vsakega članskega listka, ki sme stati največ 5 kron, se plača v blagajno 10⁰/₀;
- b) iz vstopnin za razstave;
- c) iz dobitkov pri srečkanju;
- d) iz subvencij in darov.

§ 11.

Zvezin organ. Glasila vseslovanske zveze, v katerih se priobčujejo potrebna naznanila, so čebelarški časopisi osrednjih društev, združenih v zvezi.

Izprememba pravil. Predlogi glede izpremembe pravil morajo biti predloženi predsedništvu, ki jih preiskuje in potem predloži prihodnjemu shodu. Za vsako izpremembo je treba večine navzočih.

§ 12.

Pečat. Zveza uporablja društveni pečat z napisom: „Vseslovanska čebelarška zveza“ in s podobo čebele.

V Sofiji, dne 8. julija 1910.

Nikolaj Mihael Kulagin, predsednik.

Pri posvetovanju o teh pravilih, katero je vodil višji duhovnik Jan Lovandovsky z Ruskega, se je posvečala posebna pozornost vprašanju, ki se tikajo gospodarske strani in vseslovanskih interesov.

Glavni predlogi so bili sledeči:

1. Prodaja pridelka. V to svrho naj se ustanovi vseslovanska združba za izvoz medu, ki bi nakupovala med v gotovih krajih in ga izvaževala v one kraje, kjer ga ne bo vsled suše ali vsled drugih elementarnih nezdod.

2. Znižanje carine. Naj se vpliva v vsaki slovanski deželi na mero-dajne činitele, da bi se tarifi na železnicah za čebele, čebelarške pridelke in čebelarške potrebe znižali vsaj za 50⁰/₀, kakor se to godi že na Bolgarskem.

Čebelarji, ki se udeležujejo vseslovanskih shodov in razstav, naj se voznine oproste, ali pa se jim naj ista zniža na 25⁰/₀, kakor je to storila letošnje leto Srbija in Bolgarija.

3. Slovanska banka. Pri nekaterih slovanskih bankah naj se osnuje čebelarški oddelek, ki bi dajal čebelarjem posojila na njih pridelke.

4. Čebelarško preiskovališče. Ustanovimo splošno nevtralnо čebelarško preiskovališče za preiskovanje različnih vrst čebel in drugih pojavov, kakor je to pri dosedanjih opazovalnicah omejeno na krajevne potrebe.

5. Vseslovanske čebelarške razstave naj se prirejajo vsako leto, da bi se posamezni slovanski narodi vzpodbujali tekmovanju na čebelarškem polju.

6. Čebelarško učilišče. Naj se deluje na to, da bi se na vseučiliščih in drugih višjih gospodarskih šolah ustanovile čebelarške stolice.

Iz navedenega razvidimo, da se predlog 4. in 5., tičoč se preiskovališč in razstav v češko-slovanskih pokrajinah že izvaja.*) Pri nas je le treba, da bi opazovalnice izvrševale svoja opazovanja bolj sistematično in natančneje, zakaj le od takih opazovanj si more čebelarstva veda in praksa kaj pridobiti.

Pri čebelarstvih razstavah pa je zopet potrebno, da bi se na njih razkazovale čebelarjem v smotreni izberi stvari, na katerih temelji napredno čebelarstvo.

Dostojanstveniki vseslovanske čebelarstva zveze.

Za predsednika vseslovanske čebelarstva zveze je izvoljen vseučiliški prof. Nikolaj Mih. Kulagin iz Moskve na Ruskem.

V odbor so izvoljeni:

- a) za Čehe kanonik I. Kebrle v Pristopini na Češkem;
- b) za Hrvate Evgen Kamenar, ravnatelj realne gimnazije v Vukovaru na Hrvaškem;
- c) za Srbe Krištof Mršulja, urednik „Srbske Čebele“ v Beogradu;
- d) za Bolgare G. Georgof, predsednik drž. čebelarstvenega društva bolgarskega in poslanec v Sofiji;
- e) za Poljake dr. T. Ciesielski, vseučiliški profesor v Lvovu.

Ako še pripomnim, da je bil vseslovanski čebelarstveni shod obilno obiskan, in da se vrši prihodnji vseslovanski čebelarstveni shod v Belemgradu leta 1911, sem povedal vse najvažnejše o shodu, ki ostane vsled bratskega sprejema vseh gostov vsakemu udeležniku gotovo vedno v ljubem spominu.

Potrudimo se, da se predlogi vseslovanskega čebelarstvenega shoda uresničijo, in da bomo na vseslovanskem čebelarstvenem shodu v Belemgradu obilno in častno zastopani.**)

M. Brázdil.

*) Na Češkem.

Op. uredn.

***) Takrat bo menda vendar tudi kak zastopnik Slovencev navzoč, da prijavi tudi nas Slovence k „Vseslovanski zvezi“.

Op. ured.

Iz spodnještajerskega čebelarstvenega društva.

Čebelarstvenim podružnicam na Spodnjem Štajerskem.

Slovensko čebelarstveno društvo v Ljubljani je poslalo osrednjemu čebelarstvenemu društvu za Spodnji Štajer prispevke in imenik tistih udov, ki udnine niso plačali podružnicam, ampak z vložnimi listki potom poštno hranilnice naravnost v Ljubljano. Mnogo teh udov odpade na kraje, kjer še podružnic ni. Drugi se razdelijo na vse podružnice, tako da odpadejo na posamezne podružnice eden do štiri udje. Če bi osrednje društvo razdelilo in odposlalo te prispevke dotičnim podružnicam, zaslužil bi pač poštni erar nekaj, društvom pa bi ostalo bore malo.

Osrednje društvo je torej sklenilo, da obdrži ta znesek v lastni blagajni.

Da pa v bodoče podružnice ne bodo prikrajšane, naj bi plačevali svojo članarino pri svojih podružnicah, in tudi te naj bi se potrudile, da isto pravočasno poberejo. S tem bi koristile same sebi in prihranile društvu v Ljubljani precejšnje delo.

Josip Kosi, t. č. blagajnik.

KRANJSKE PODRUZNICE.

Občni zbor novomeške čebelarke podružnice se je vršil dne 28. avgusta t. l. popoldne na kmetijski šoli na Grmu. Udeležilo se ga je nad 30 čebelarjev iz novomeške okolice. Zborovanje je otvoril načelnik podružnice ravnatelj g. V. Rohrman, ki je poročal o delovanju podružnice v pretečenem letu, zlasti o predavanjih, ki so se vršila. O blagajničnem stanju je poročal adjunkt g. A. Lapajne. Nato sta sledili predavanji: „Katera dela naj opravlja čebelar v jesenskem času v svojem čebeljniku?“ in „Nasveti o povzdigi čebelarstva na Dolenjskem“. S tem zborovanjem, ki se je vršilo poleg šolskega čebelnjaka, je bila združena razstava raznih panjev in čebelarkega orodja. Udeleženci so z vidnim zanimanjem sledili predavanju; z mnogimi vprašanji so kazali, da so vneti čebelarji; istotako so natančno ocenjevali pomen, praktično vrednost in porabljenost razstavljenih panjev in drugega čebelarkega orodja. V večurnem pogovoru so si mnogo znanja in izkušenj pridobili. Z zahvalo so potem odšli vsak na svoj dom. Na tak način izvršena čebelarke zborovanja imajo za povzdigo našega čebelarstva največji pomen in kažejo, kako se naši čebelarji zanimajo za napredek; manjka jim žal dostikrat poduka in zgleда.

Čebelarke predavanje v Št. Jerneju. Dne 4. septembra t. l. popoldne po krščanskem nauku je imel adjunkt na kmetijski šoli na Grmu gosp. A. Lapajne čebelarke predavanje v Št. Jerneju. Ker je začelo ob času predavanja deževati, se je vršilo isto v stari ljudski šoli. Predavanja se je udeležilo nad 30 poslušalcev, med njimi tudi župan gosp. Novoselec, kaplan gosp. Likar, nadučitelj gosp. I. Saje in precej čebelarjev. V nad eno uro trajajočem predavanju je opozarjal predavatelj navzoče, kako naj delujejo, da se bode čebelarstvo ne le dobičkonosno, ampak da se bode isto gojilo v večji meri. Z vidnim zanimanjem so sledili navzoči njegovim izvajanjem. Po poduku je jim je razkazoval še nekatera čebelarke orodja in njih praktično uporabo. Vsak se je zadovoljno vračal s predavanja na svoj dom.

ŠTAJERSKE PODRUZNICE.

Čebelarke podružnica za Celje in okolico priredi v nedeljo dne 23. oktobra popoldne v hotelu „Pri belem volu“ v Celju svoj redni občni zbor, predavanje in gledališko predstavo. Ob 2. uri popoldan se vrši v posvetovalni sobi ljudske posojilnice občni zbor z običajnim vspreedom, po občnem zboru predavanje o zboljšanju čebelne paše, in po predavanju ob 4. uri popoldan veseloigra v 4 dejanjih „Čebelarjev god“. — Tovariši čebelarji! Grenke ure in dneve smo preživeli v tem nesrečnem letu Halleyjevega kometa; niti skrajna

marljivost naših ubogih muh nam jih ni mogla osladiti, zakaj Jupiter pluvius se je gotovo zarotil nas uničiti. — Da naredim temu letu solz vsaj za našo podružnico konec, sklenil sem tako zgodaj prirediti občni zbor s primerno veselico, da se bodemo vsaj zadnji dan našega čebelarskega leta razveselili in si solze posušili. Na veselo svidenje! Josip Kosi, t. č. predsednik.

Čebelarska podružnica Sv. Križ na Murskem polju. Naš v čebelarskem poslu že osiveli predsednik g. Martin Kolar iz Logarovcev je sklical zborovanje na dan 14. avgusta t. l. k Sv. Križu in obenem naprosil znanega čebelarskega potovalnega učitelja gosp. Iv. Jurančiča na predavanje. — In res, omenjenega dne se je zbralo po ranem opravilu precejšnje število domačih čebelarjev-članov v šoli. Tudi vzorni čebelar, župan gosp. Fr. Dunaj iz Cezanjevec je prihitel je k nam. — Gosp. Jurančič je očrtaval skoraj v 2 uri trajajočem govoru prav natančno in zanimivo o ajdini čebelni paši in pa o matici. Kot domači nadučitelj zahvalil sem se mu v imenu zborovalcev za uspešno, vrlo dobro predavanje. — Nato je povabil g. Dunaj vse zborovalce na popoldan k svojim uljnjakoma na dom; prijaznemu vabilu so se odzvali vsi prisotni, a prihitelo je tudi v prijazne Cezanjevce veliko sosednih čebelarjev poslušat praktičnih migljajev g. čebelarskega učitelja. Vse je z vidnim zanimanjem sledilo razkazovanju in predavanju in občudovalo obenem vzorna uljnjaka gosp. Dunaja, ki ju je sam izdelal. — Ne pretiramam, ako rečem: „Gospoda, pred takim uljnjakom klobuke — dol!“ — Vabitelj gosp. Dunaj, ki mu je kot umnemu kmetovalcu in županu znan ne le fizični ampak tudi duševni napor in trud, povabil je izmučenega g. čebelarskega učitelja z vsemi 35 navzočimi čebelarji vred na kapljico „ljutomerčana“ v svojo prostrano verando, kjer je med prijateljskim sestankom napil g. Jurančič gostoljubnemu gosp. Dunaju in njegovi obitelji, povdarjajoč, da nam je „slovenski“ Dunaj prijaznejši ko „nemški“. Podpisani pa sem v kratkih potezah očrtal gospoda Jurančiča kot požrtvovalnega organizatorja umnega čebelarstva na Murskem polju. Cela prireditev zborovanja, kakor pri Sv. Križu, tako tudi v Cezanjevcih je uspela za povzdigo čebelarstva prav dobro in ostala bo vsakemu udeležencu v trajnem, prijetnem in hvaležnem spominu. Živela gg. Jurančič in Dunaj!

Anton Herzog, nadučitelj-čebelar.

Garantirano zanesljiv, doma pridelani

med - pitanee

12—9

5 kg 7 K.

Prodaja:

Iz garantirano čistega voska

umetno safovje

Prodaja:

1 kg 4 K 40 h.

FR. UNGER, Spodnja Šiška pri Ljubljani.

Stiskalnica na škarje za med in vosek je po ceni na prodaj.

MALA NAZNANILA.

Pod tem naslovom objavljamo ponudbe članov brezplačno, to pa le dvakrat v letu.

Volka (skobca) za lovljenje lisic proda po nizki ceni Blaž Štrajhar, pošta Trojane, Kranjsko. (2—1)

Fini, gorski, svitli med, dežica 5 kg po 8 K, ajdov po 6 K 50 h. M. Šmidhofer, Črneče, p. Meža ob Dravi, Koroško. 1

Garantirano zanesljiv, doma pridelan **ajdov med-pitanec**, 6 kg 8 K 40 h in **20 panjev čebel** z medom, nemške mere. Cenik zastonj. Prodaja Jakob Lubec, Formin, pošta Možganjci, Štajersko. (2—1)

Kranjska čebelarstva zadruga v Ilirski Bistrici prodaja

trčan med garantirano čist, v 5 kg dežicah po K 8-50 franko, v 25 kg dežah po K 1-50 kilogram.

umetno satje iz garantirano čistega voska, za vsako mero prirezano, kilogram po K 4-50, zaboječec s 3 1/2 kg vsebine za K 16—poštne prosto.

Pri večjem odjemu znižane cene.

Svojim članom preskrbuje eksportne panji, kot jih je g. Žnideršič v 1. številki „Slov. Čebelarja“ opisal z okvirji in začetki iz umetnega satja po K 4—.

Kdor hoče postati član zadruga mora plačati vsaj 2 K na račun deleža in poslati podpisano pristopno izjavo. 12—10

Kranjska čebelarstva trgovina v Višnji gori, Dolenjsko

priporoča **umetno satovje** iz čistega čebelnega voska, **vse čebelarstvo orodje**, trčalnice, stikalnice za vosek, kakor tudi **mizarsko orodje** po najnižji ceni. 10—6

Ceniki zastonj po želji v hrvaškem, češkem ali nemškem jeziku.

Tvrdba kupuje vedno čisti čebelni vosek po najvišji ceni.

Dober dan, gospod sočebelar! Kaj pa pišete?

Dopisnico na

????

I. avstrijsko - šlezjsko zalogo čebelarstva potrebščin

FRANC SIMMICHU, Jauernig, avstrijska Šlezija

da mi pošlje **zastonj** nov cenik za čebelarstvo in putinarstvo, ki ima tudi bilješko in zelo poučna mesečna opravila. Moji sosedi dobe od njega **trčalnice, panjove, umetno satovje, lovilnike, prašilčke** in **priprave za matično vzgojo, kadiilnike, varovala** pred pikom, **priprave za umetno lego jajc, pitalnike** in **napajalnike, poizkuševalce za jajca, žičaste mreže** itd. in so bili zelo zadovoljni s ceno in blagom, zatorej bom v prihodnje tudi **jaz dobival** blago od te tvrde. 12—10

Udnina (2 K) in reklamacije naj se pošiljajo upravništvu „Slovenskega Čebelarja“ v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku „Slovenskega Čebelarja“ Fr. Rojnu, nadučitelju v Šmartnem pri Kranju.

Odgovorni urednik Mihael Rožanec. — Lastnik „Slovensko čebelarstvo društvo“.

Tisk J. Blasnikova naslednikov v Ljubljani.